

Hanni Dokter

Herinneringen aan 25 jaar balletlessen

door Kirsten Slot-Lim

Ruim 25 jaar volgde ik balletlessen bij Hanni Dokter. Haar wijze lessen en tips hebben tot op de dag van vandaag nog steeds hun uitwerking. Hieronder enkele herinneringen.

Balletlessen

Ballet heeft een goede invloed op je houding en hoort bij je opvoeding. Dat was dan ook de reden dat ik op vierjarige leeftijd met ballet begon in de Geerstraat, waar Hanni haar balletschool had. Destijds hadden de meisjes lichtblauwe balletpakjes aan, een witte panty met witte balletschoentjes. De les begon altijd aan de barre, volgens een vaste structuur. Juf Hanni lette erop of je mooi rechtop stond met de voetjes in de juiste positie. De elleboogjes licht gebogen, handjes mooi gerond; het mochten absoluut geen kippenpootjes zijn. Om goed rechtop te staan of te zitten was het ezelsbruggetje altijd dat we het denkbeeldige ritsje van ons balletpakje moesten dichtritsen. De oefeningen op de grond waren rek- en strekoefeningen, waarvan ik me de 'boze en de lieve poes' nog goed herinner, waarbij we onze rug bol en hol moesten maken. En als we teveel kwebbelden deed ze onze mondjes op 'slot' en gooiden dan het sleuteltje denkbeeldig weg. Hanni was een goede balletdocent. Duidelijk, geduldig, vriendelijk: positief coachend zouden we nu zeggen. Altijd haar haar in een mooie knot, mooi zwart balletpak en balletschoentjes met een klein laag hakje. Ik herinner me nog de langspeelplaat en de pick-up die voorin het leslokaal stond op een grenen kastje. Later deed de cd-speler zijn intrede. Naast het kastje hingen de matjes die we mochten gebruiken voor de grondoefeningen. De vloer was eerst een parketvloer, later werd daar een balletvloer overheen gelegd. Hanni had goed voorbereide lessen, waarbij alle balletpassen volgens een vaste volgorde aan bod kwamen: de *pliés*, de *tendus*, de *développés*, de *petit* en *grands battements*, *battements en cloche* en later de *ronds de jambe*.

Ongeveer een half uur de oefeningen aan de barre, daarna de grondoefenin-

gen op de bekende ‘campingmatjes’, daarna oefeningen voor de spiegel en als afsluiting altijd de diagonaal met bijvoorbeeld de *piqués* en *piqués tours*, de *pas de basques*, de *grand jetés* en de *grand jetés en tournant*. Het feit dat ik mij al deze ballettermen herinner is omdat Hanni deze altijd in de les noemde en herhaalde en ons uitdaagde om ze ook zelf te kunnen reproduceren. Soms mochten we zelf een oefening bedenken, maar we moesten dan wel de juiste balletterm gebruiken.

Toen we ongeveer 12 jaar waren, begonnen we te vragen of wij op spitzen mochten dansen. We zagen immers enkele dames op spitzen dansen en dat wilden wij ook. Hanni was daar heel duidelijk in, we waren nog te jong, onze voeten waren nog niet volgroeid en dus mocht het niet. Natuurlijk had zij achteraf gelijk, maar we bleven maar zeuren. Ik denk dat we inderdaad pas 14 of 15 jaar waren toen we daadwerkelijk onze eerste stapjes op de spitzen mochten zetten. Een nieuwe ervaring, die Hanni ons met engelen-geduld bijbracht. Maar zij verwachtte wel een goede inzet met discipline. Want het was echt heel lastig en slechts enkelen van ons bezaten het talent om mooi op de spitzen te staan. Eerlijkheidshalve vergaten we onze spitzen wel eens omdat we tegen de pittige training opzagen.

Uitvoeringen

Van de eerste uitvoeringen kan ik me niet heel veel meer herinneren. Wel dat we ons onder het toneel in de Stadsgehoorzaal moesten omkleden en dat we voor de uitvoering onder de bezielende leiding van Hanni zelf bijvoorbeeld met een walspasje naar de overkant moesten lopen. Altijd een klein ingestudeerd stukje, waarna we zelf mochten improviseren en alle danspasjes mochten doen die we wilden. Maar dat was eigenlijk alleen voor de kleutertjes.

Met een redelijk vast clubje meiden, onder wie Wendie (Hanni’s dochter), Petra de Kleine, Leidy Grootjen, Jacqueline de Haan en ikzelf, deden we later mee aan de tweejaarlijkse uitvoeringen. Het lukte Hanni elke keer weer om er iets bijzonders van te maken. De muziek werd destijds afgespeeld op een grote bandrecorder. Alle pasjes waren op multomapblaadjes geschreven en werden bewaard in een kleine multomap. Het instuderen gebeurde tijdens de lessen, en als er een doorloop was zaten we met z’n allen in de studio aan de Geerstraat, soms wel met naar mijn idee een kleine veertig personen. Er heerste dan strikte discipline, alhoewel ze soms ook boos kon worden als we te veel kletsten langs de kant. Terecht overigens!

De finale van het grote stuk na de pauze was altijd een hele toer. Iedereen moest uiteindelijk op het toneel om te komen tot de eindpose. Ook de kle-

De Tovertwijg, 1981. Foto: collectie Jan Brokkelkamp.

ding die we aan moesten was gebaseerd op ideeën van Hanni. Soms waren we heel enthousiast over de outfits, een enkele keer wat minder, maar dat hoorde erbij. Zeker als puber wil je niet alles aan, soms vonden we de stof niet mooi of de kleur echt afschuwelijk, maar we kwamen er altijd samen uit.

De uitvoeringen vonden altijd plaats in mei en namen twee avonden in beslag, zoveel leerlingen waren er. Sommige stukken werden beide avonden opgevoerd. De week na de uitvoering was er geen les en de week daarna hingen alle foto's dan aan de wand in de studio, genummerd en wel, zodat bestellen makkelijk ging. Wat een werk moet dat steeds geweest zijn, maar alles was altijd tiptop in orde.

Vanaf 1985 werden we ook ingezet bij de opvoeringen van Opera- en operetevereniging Caecilia. Wat hebben we daar een plezier aan beleefd. Hanni wist ons telkens weer te verrassen met nieuwe invullingen. Zo kwamen we ooit eens uit een taart, waren we dansende tafeltjes compleet met *cloche*, waren we in *La Vie Parisienne* cancan meisjes en in *Der Zarewitz* moesten we verkleed als mannen met snor een dans doen. Dankzij Hanni's netwerk werden we ook gevraagd door operettegezelschappen uit Emmeloord en Zwolle. We hebben zelfs *Orpheus in de onderwereld* gedanst in een omgebouwde aardappelhal.

Standaard kregen we van Hanni altijd een 'ToiToiToi' om ons succes te wensen, een piepklein passend cadeautje horend bij de voorstelling. En natuur-

Grapje van een aantal vaste medewerkers bij het decor van 'Marionetten-Spel'. 1994. Van links naar rechts: Henk Kalter, Jan Brokkelkamp, Wendie Brokkelkamp, Bea van Holk, Hanni Dokter, Gerard van Holk. Boven: Jan Kuiper, Bram Bruins. Foto: collectie Jan Brokkelkamp.

lijk stond zij in de coulissen te kijken of alles goed ging, maar bovenal was ze trots als we weer iets moois hadden uitgevoerd. We hebben van haar ook geleerd om om te gaan met onverwachte gebeurtenissen, zoals wat je moet doen als je halverwege een dans voelt dat je je pruikje verliest. The show must always go on, en dat gebeurde ook.

Meedoen met de uitvoeringen was natuurlijk het grootste feest. Voor leerlingen geweldig om op te treden, voor ouders, familie en bekenden een echt avondje uit. Het publiek werd getraakteerd op zeer uiteenlopende acts, die Hanni altijd zelf bedacht. De decors werden door haar man Jan Brokkelkamp gemaakt en met een heel team vrijwilligers in elkaar gezet. Voor ons als leerlingen was het altijd weer een verrassing wat het eindresultaat zou zijn, maar we werden nooit teleurgesteld. Het was altijd een prachtig plaatje. In 1996 werd de laatste uitvoering omgedoopt tot *Op Herhaling*: de mooiste balletten die Hanni had gemaakt kwamen nog een keer op de Bühne. *Retseopessa* was met recht een van haar meesterstukken, waarin het sprookje Assepoester op bijzondere wijze werd vertolkt. De titel was een geniale

Hanni tijdens de laatste les in 1998. Foto: collectie Jan Brokkelkamp.

vondst: Assepoester achterstevoren geschreven; en het bekte ook nog goed. Heel bijzonder was het dat Germa Scholten, die later naar de dansacademie ging, speciaal voor deze uitvoering een eigen dans had gemaakt die ze ten uitvoer mocht brengen met enkele leerlingen, waarvan ik ook een van de gelukkigen was.

Tot Slot

Met niet aflatend enthousiasme stelde Hanni haar balletschool centraal in haar werkzame leven. Zij gaf haar leerlingen een podium om te kunnen

stralen, ongeacht je talent voor het ballet. Je mocht altijd meedoen, mits je je best deed.

Van Hanni heb ik door de balletlessen geleerd hoe je onder andere mooi rechtop staat, iets wat ik nog steeds in mijn dagelijks leven kan inzetten. Haar lessen waren achteraf gezien zo goed qua opbouw, dat alle spieren getraind werden. Dat hadden we toen niet door, maar ik heb nooit meer zulke goede balletlessen gevolgd als toen bij haar. Met veel respect en met mooie herinneringen denk ik terug aan de tijd die ik bij haar in de balletschool door heb gebracht en ik denk velen met mij. In gedachten zal zij voort blijven leven met mooie foto's als tastbare herinnering.